

Súd: Okresný súd Banská Bystrica
Spisová značka: 14C/78/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6114215202
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 03. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Juraj Vallo
ECLI: ECLI:SK:OSBB:2017:6114215202.6

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Banská Bystrica, rozhodujúc sudcom JUDr. Jurajom Vallom, v právnej veci žalobcu H. R., nar. XX. XX. XXXX, bytom S. č. XXX, v konaní zastúpeného JUDr. Andrea Balážiková, PhD., advokátka so sídlom Kármana 22/A, Lučenec, proti žalovanému Slovenská republika, v mene ktorej koná Generálna prokuratúra SR so sídlom Štúrova 2, 812 85 Bratislava, o zaplatenie náhrady škody v sume 16 603,73 Eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi sumu 14 364 Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,15 % ročne zo sumy 14 364 Eur od 08. 07. 2014 do zaplatenia.

Súd z a m i e t a žalobu čo do sumy 2 242,63 Eur s úrokom z omeškania vo výške 5,15 % ročne zo sumy 2 242,63 Eur od 08. 07. 2014 do zaplatenia.

Žalobca m á nárok na náhradu trov konania voči žalovanému v rozsahu 73%.

odôvodnenie:

1/ Žalobca sa domáhal, po pripustení zmeny žaloby, od žalovaného zaplatenia náhrady škody voči štátu spolu v sume 16 606,63 Eur s príslušným úrokom z omeškania od 08. 07. 2014 do zaplatenia a náhrady trov konania.

2/ Žalobcom požadovaná suma pozostáva z trov obhajoby vynaložených v trestnom konaní vo výške 382,63 Eur, z náhrady nemajetkovej ujmy vo výške 15 000 Eur a zo sumy odchodného zníženého o 1 224 Eur. Škoda vznikla žalobcovi nezákonným rozhodnutím štátneho orgánu, a to uznesením o vznesení obvinenia, vydaným dňa 13. 03. 2008 vyšetrovateľom Sekcie kontroly a inšpekčnej služby MV SR, odbor inšpekčnej služby, 3. Inšpekčné oddelenie, Banská Bystrica, pod ČVS : UIS-169/IOS-V-2006, vzhľadom na existenciu oslobodzujúceho rozsudku Okresného súdu Zvolen č.k. : 4T/25/2011 z 13. 03. 2012, potvrdeného uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici č.k. 3To/64/2012 z 25. 07. 2012, keď k oslobodeniu žalobcu spod obžaloby došlo z dôvodu, že nebolo dokázané, že sa skutok stal. Voči uzneseniu o vznesení obvinenia podal žalobca sťažnosť, ktorá bola zamietnutá ako nedôvodná dňa 27. 03. 2009. Nemajetková ujma bola žalobcovi spôsobená uvedeným trestným stíhaním tak v osobnom a rodinnom živote, občianskej cti a dobrej povesti, ako aj v práci, jeho ekonomickom postavení a na zdravotnom stave. Závažnosť zásahu do jeho spoločenského postavenia je daná aj medializáciou daného prípadu. Dňa 17. 07. 2008 bol žalobca personálnym rozkazom prepustený zo služobného pomeru na základe služobného hodnotenia a jeho potvrdenia Rozhodnutím KR PZ v Banskej Bystrici s obsahom zameraným výlučne na jeho trestnú činnosť. V dôsledku prepustenia zo služby mu nevznikol nárok na výsluhový dôchodok, ktorý by predstavoval do odchodu do starobného dôchodku cca 120 000 Eur. Bolo mu tiež o 1/3 krátené odchodné, rozhodnutím MV SR z 18. 09. 2008. Dňa 03. 05. 2013 podal žalobca prostredníctvom právnej zástupkyne žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu v

tomto konaní uplatňovanej škody (trovy obhajoby boli žiadané v sume 767,25 Eur) na MS SR a dňa 08. 01. 2014 na MV SR. Dňa 23. 05. 2013 postúpilo MS SR žiadosť na Generálnu prokuratúru SR, tá ju dňa 30. 05. 2013 postúpila z dôvodu príslušnosti opäť na MS SR. To ju 24. 07. 2013 vrátilo GP SR, ktorá dňa 08. 08. 2013 oznámila práv. zástupkyňi žalobcu, že nie je orgánom príslušným v danej veci konať, a dňa 07. 02. 2014 oznámila, že z dôvodu svojej nepríslušnosti na prerokovanie žiadosti, túto neprerokovala. Aj MV SR postúpilo žiadosť navrhovateľa o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody na GP SR dňa 10. 02. 2014.

3/ Žalovaný žiadal žalobu v celom rozsahu ako nedôvodnú zamietnuť. Nepovažuje sa za pasívne legitimovaného v tomto konaní. Žalobcom tvrdená škoda vznikla dôsledku uznesenia o vznesení obvinenia, ktoré vydal vyšetrovateľ, a ktoré je predbežne vykonateľné, preto nie je možné dospieť k záveru, že škodu spôsobil prokurátor v trestnom konaní. Podľa žalovaného, je v danej veci, podľa § 4 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z. oprávnené konať v mene štátu Ministerstvo spravodlivosti SR. Uznesenie o vznesení obvinenia bolo vydané výlučne v dôsledku správania sa obvineného po vydaní príkazu na odpočúvanie a záznam telekomunikačnej prevádzky, ktorý bol v čase vznesenia obvinenia a aj v čase podania obžaloby platný a považovaný za zákonne vydaný súdom. Až označenie príkazu na hlavnom pojednávaní za nezákonný, vyvolal stav dôkaznej núdze, v dôsledku čoho bol žalobca spod obžaloby oslobodený. V súvislosti s tým, žalovaný poukázal na judikát č. 35/1991, podľa ktorého právo na náhradu škody nemá aj ten, kto si obvinenie sám zaviniť. Z ustálenej judikatúry a záverov právnej vedy je zrejmé, že právo na náhradu škody v prípade, že bolo začaté trestné stíhanie voči konkrétnej osobe zastavené, nevzniká, ak konanie bolo začaté aj pre správanie poškodeného pred alebo počas trestného stíhania, teda ak poškodený svojím iným, alebo ďalším konaním ovplyvnil postup orgánov činných v trestnom konaní pred začatím trestného stíhania alebo počas jeho priebehu. Tiež nebol preukázaný konkrétny dopad na osobu žalobcu a jeho postavenie v priamej súvislosti s trestným stíhaním. Obsahom personálneho rozkazu, ktorým bol prepustený zo služobného pomeru, nebolo jeho trestné stíhanie, ale porušenie etického kódexu polície. Pokiaľ ide o nemožnosť žalobcu zamestnať sa, obvinenie mu bolo vznesené uznesením z 13. 03. 2008 a v priebehu roka 2010 sa už zamestnal. V článkoch zverejnených v tlači a na internete, nebolo zverejnené meno žalobcu. Ak považoval žalobca tento mediálny zásah do svojho života za závažný, mohol a mal využiť možnosť na odpoveď a uvedenie opravy ponúkanú tlačovým zákonom, čo nevyužil. Pokiaľ ide o uplatnené trovy konania vzniknuté v priebehu trestného konania, išlo o dobrovoľnú obhajobu, preto ich štát nie je povinný hradiť, dané uznesenie o vznesení obvinenia nezakladalo inštitút povinnej obhajoby.

4/ Medzi stranami nie je sporné, že voči žalobcovi bolo počnúc 13. 03. 2008 vedené trestné stíhanie pre prečin zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1 písm. a/ Trestného zákona, jeho sťažnosť voči uzneseniu o vznesení obvinenia bola prokurátorom zamietnutá, a spod obžaloby bol právoplatne oslobodený dňom 25. 07. 2012. Náhradu škody, aj nemajetkovej ujmy si uplatňuje titulom uznesenia o vznesení obvinenia.

5/ Súd vykonal vo veci dokazovanie výsluchom žalobcu, svedkov navrhnutých žalobcom N., so súhlasom oboch strán nevykonával dokazovanie listinami tvoriacimi obsah spisu, nakoľko tieto boli stranám doručované, a teda boli s nimi oboznámené.

6/ Sporné medzi stranami je, či Generálna prokuratúra SR je oprávnená v spore konať v mene štátu.

7/ Podľa § 3 ods. 1 písm. a/ a ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov, štát zodpovedá za podmienok ustanovených týmto zákonom za škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci, okrem tretej časti toho zákona, pri výkone verejnej moci nezákonným rozhodnutím. Zodpovednosti podľa odseku 1 sa nemožno zbaviť.

8/ Podľa § 4 ods. 1 písm. a/ zákona č. 514/2003 Z.z., vo veci náhrady škody, ktorá bola spôsobená orgánom verejnej moci podľa § 3 ods. 1, koná v mene štátu a) Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, ak 1. škoda vznikla v dôsledku rozhodnutia vydaného súdom alebo ak škoda bola spôsobená nesprávnym úradným postupom súdu, 2. škodu spôsobil notár pri výkone verejnej moci, 3. škodu spôsobil súdny exekútor pri výkone exekučnej činnosti vykonávanej z poverenia súdu podľa osobitného predpisu.

9/ Podľa § 4 ods. 1 písm. b/ zákona č. 514/2003 Z.z., Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky koná v mene štátu, ak v trestnom konaní škodu spôsobil vyšetrovateľ Policajného zboru alebo poverený príslušník Policajného zboru, a 1. prokurátor nezamietol sťažnosť proti uzneseniu vyšetrovateľa Policajného zboru alebo povereného príslušníka Policajného zboru a nepodal v trestnej veci obžalobu príslušnému súdu alebo 2. vyšetrovateľ Policajného zboru alebo poverený príslušník Policajného zboru nekonal na základe záväzného pokynu prokurátora.

10/ Podľa § 4 ods. 1 písm. f/ zákona č. 514/2003 Z.z., Generálna prokuratúra Slovenskej republiky koná v mene štátu, ak škodu spôsobil štátny orgán podľa osobitného predpisu v občianskom súdnom konaní, v trestnom konaní alebo správnom konaní.

11/ Podľa § 4 ods. 1 písm. m/ zákona č. 514/2003 Z.z., orgán príslušný podľa písmen a) až l), u ktorého bola podaná žiadosť na predbežné prerokovanie nároku (§ 15), ak ku škode došlo v oblasti verejnej moci, ktorá patrí do pôsobnosti viacerých orgánov verejnej moci; ak žiadosť bola podaná na viacerých príslušných orgánoch, ten orgán, ktorý vo veci začal konať ako prvý.

12/ V zmysle nálezov Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 395/2016-26 zo 14. 09. 2016 a sp. zn. I. ÚS 320/2016-49 zo 07. 07. 2016, z hľadiska zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú rozhodnutím o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia, má zastavenie trestného stíhania alebo oslobodenie spod obžaloby z dôvodu, že sa skutok nestal, že skutok nie je trestným činom, resp., že skutok nespáchal obvinený, rovnaké dôsledky ako zrušenie uznesenia o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia pre nezákonnosť. Rozhodujúcim meradlom opodstatnenosti (zákonnosti) začatia (vedenia) trestného stíhania je neskorší výsledok trestného stíhania.

13/ Aj v súlade s ustálenou praxou všeobecných súdov /napríklad rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky, sp. zn. 1 Cz 6/90 zo dňa 23. 02. 1990 (R 5/1991), rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Cdo 53/93 zo dňa 28. 6. 1993 (R 70/1994), uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 M Cdo 15/2009 zo dňa 18. 08. 2010; 3 Cdo 194/2010 zo dňa 30. 03. 2011/, zodpovedá štát za škodu spôsobenú začatím trestného stíhania, ktoré neskončilo právoplatným odsudzujúcim rozhodnutím súdu a ten, kto bol oslobodený spod obžaloby má zásadne právo na náhradu škody spôsobenej uznesením o vznesení obvinenia. Štát sa nemôže zbaviť zodpovednosti za postup svojich orgánov, ak sa ich postup ukáže ako mylný, zasahujúci do základných práv. Nie je pritom rozhodné, ako orgány činné v trestnom konaní vyhodnotili pôvodné podozrenie, ale to, či sa ich podozrenie v trestnom konaní potvrdilo.

14/ Na margo odvolacej argumentácie odporcu, krajský súd uvádza, že ustanovenie § 4 ods. 1 písm. f) zákona č. 514/2003 Z. z. na vznik oprávnenia generálnej prokuratúry konať v konaní o náhradu škody v mene štátu, nevyžaduje splnenie kritéria, aby prokurátor nezákonné rozhodnutie v trestnom konaní sám vydal, ale aby škodu spôsobil. Z hľadiska prejednávanej veci prokurátor škodu spôsobil tým, že sťažnosť podanú proti uzneseniu o vznesení obvinenia navrhovateľom zamietol a podal na neho obžalobu príslušnému súdu. Orgánom oprávneným konať v mene štátu tak nemôže byť ministerstvo vnútra, ktoré toto oprávnenie po účinnosti novej právnej úpravy od 01.01.2013 stratilo a ani ministerstvo spravodlivosti, pretože škoda nevznikla v dôsledku rozhodnutia vydaného súdom (§ 4 ods.1 písm. a/ bod 1 zákona č. 514/2003 Z.z.), a nie je splnený predpoklad, že nie je možné určiť príslušný štátny orgán oprávnený konať v mene štátu (§ 4 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z.). Ako už bolo uvedené vyššie, právna úprava zmenená zákonom č. 412/2012 Z.z., účinná od 01.01.2013, neobsahuje prechodné ustanovenia, preto sa v zmysle princípu nepravej retroaktivity uplatní aj na všetky neskončené konania o náhradu škody voči štátu spôsobenej uznesením o vznesení obvinenia ako nezákonným rozhodnutím, proti ktorému podanú sťažnosť prokurátor zamietol a podal obžalobu príslušnému súdu.“ (rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici, sp. zn. 17Co/677/2013 zo 17. 09. 2014)

15/ V danom prípade je orgánom kompetentným konať v mene štátu Generálna prokuratúra SR, tak podľa právnej úpravy účinnej do 31. 12. 2008, žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody bola totiž postúpená tak MS SR, ako aj MV SR na Generálnu prokuratúru SR, ktorá je jedným z orgánov prichádzajúcich v danom prípade popri MV SR do úvahy, aj keď v konečnom dôsledku žiadosť vecne neprerokovala. Ako aj právnej úpravy účinnej po tomto dátume (§ 4 ods. 1 písm. b/ zákona č. 514/2003 Z.z.), pri aplikácii právneho názoru vysloveného Krajským súdom v Banskej Bystrici vo vyššie uvedenom rozhodnutí (odsek 14). A to vzhľadom na skutočnosť, že žalobca si náhradu

škody aj nemajetkovej ujmy uplatňuje titulom uznesenia o vznesení obvinenia, ktoré hoci je predbežne vykonateľné, sa oslobodením žalobcu spod obžaloby v zmysle ustálenej súdnej praxe, pokladá za nezákonné, a nie na základe príkazu súdu na odpočúvanie žalobcu vydaného súdom.

16/ Pokiaľ ide o argumentáciu žalovaného ohľadom zavinenia vznesenia obvinenia správaním žalobcu po vydaní príkazu na odpočúvanie a záznam telekomunikačnej prevádzky, v danom prípade nešlo u žalobcu o žiadne také konanie, bez ktorého by k začatiu jeho trestného stíhania nedošlo, za také sa totiž nepovažuje konanie, ktorým by mal žalobca naplniť podľa orgánov činných v trestnom konaní skutkovú podstatu trestného činu, pre ktorý bol stíhaný (záver vyslovený Najvyšším súdom Českej republiky v rozsudku sp. zn. 25 Cdo 1567/2002 z 12. 06. 2003, ako aj v rozsudku sp. zn. 25 Cdo 539/2002 z 29. 05. 2002).

17/ Medzi stranami je sporný nárok žalobcu na náhradu škody v podobe trov obhajoby vynaložených v trestnom konaní vo výške 382,63 Eur, vzhľadom na dobrovoľnosť zvolenia si obhajcu žalobcom, ktorá nebola sporná.

18/ Podľa § 18 ods. 1 a ods. 3 zákona č. 514/2003 Z.z., náhrada škody zahŕňa aj náhradu účelne vynaložených trov konania, ktoré poškodenému vznikli v konaní, v ktorom bolo vydané nezákonné rozhodnutie alebo rozhodnutie o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutie o väzbe, zatknutí a inom pozbavení osobnej slobody alebo vykonané zadržanie a v konaní, v ktorom bolo rozhodnutie zrušené alebo bolo trestné stíhanie zastavené, alebo v ktorom bola vec postúpená inému orgánu.

19/ Podľa judikatúry Najvyššieho súdu Slovenskej republiky ten, proti komu bolo trestné stíhanie zastavené, alebo ten, kto bol spod obžaloby oslobodený, má pri splnení zákonných predpokladov podľa ustanovení § 1 až 4 zákona č. 58/1969 Zb. zásadne právo na náhradu škody spôsobenej uznesením o vznesení obvinenia. Takéto právo má aj vtedy, ak v súvislosti s rozhodnutím orgánu činného v trestnom konaní, ktoré nie je v súlade so zákonom, vynaložil náklady na trovy nutnej obhajoby, a to bez zreteľa na to, či mu bol obhajca ustanovený, alebo si ho zvolil sám (R 70/1994, obdobne R 35/1991) /II. ÚS 163/2013/.

20/ Keďže v danom prípade nešlo o prípad nutnej obhajoby žalobcu v predmetnom trestnom konaní, súd mu nárok na náhradu trov obhajoby, napriek žalobcom predloženého potvrdenia o ich úhrade advokátke JUDr. Slávke Krejčú (spolu v sume 714,57 Eur), nepriznal.

21/ Medzi stranami bol sporný aj nárok žalobcu na náhradu vyčíslenej nemajetkovej ujmy z hľadiska konkrétnych dopadov na osobu žalobcu, jeho súkromný život a postavenie v spoločnosti v priamej súvislosti s predmetným trestným stíhaním.

22/ V zmysle § 17 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z., v prípade, ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, uhrádza sa aj nemajetková ujma v peniazoch, ak nie je možné uspokojiť ju inak.

23/ V zmysle § 17 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z.z., účinného po 1. januári 2009, výška nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa odseku 2 sa určuje s prihliadnutím najmä na a) osobu poškodeného, jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje, b) závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k nej došlo, c) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote, d) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v spoločenskom uplatnení.

24/ Nemajetkovou ujmou je určitá náhrada za protiprávny stav, ktorý spôsobil nenapraviteľnú ujmu vo sfére fyzickej osoby. Hoci v zmysle ustanovenia § 27b ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. sa má vec v prípade nezákonného rozhodnutia vydaného pred 1. januárom 2009, čo je daný prípad, posudzovať podľa § 17 účinného do 31. decembra 2008, neobsahujúceho kritériá pre určenie výšky nemajetkovej ujmy, súd z nich pri skúmaní vzniku a výšky náhrady nemajetkovej ujmy žalobcu vychádzal, keď právna prax takto postupovala už dávno pred účinnosťou novely tohto zákonného ustanovenia, pričom sa nejednalo o nesprávne právne posúdenie (rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7 Cdo 145/2011 z 12. 12. 2012).

25/ Súd skúmal aj existenciu príčinnej súvislosti medzi trestným stíhaním žalobcu a vzniknutou ujmu, ktorá je predpokladom vzniku zodpovednosti štátu za škodu, vrátane nemajetkovej ujmy. Jej atribútom je „priamosť“ pôsobenia príčiny na následok, pri ktorej príčina priamo (bezprostredne) predchádza následku a vyvoláva ho. Vzťah príčiny a následku musí byť preto priamy, bezprostredný, neprerušovaný; nestačí, ak je iba sprostredkovaný. Pri zisťovaní príčinnej súvislosti treba v dôsledku toho skúmať, či v komplexe skutočností prichádzajúcich do úvahy ako (priama) príčina škody existuje skutočnosť, s ktorou zákon spája zodpovednosť za škodu. (rozsudok Najvyššieho súdu SR z 30. 6. 2010, sp. zn. 5 Cdo 126/2009)

26/ Existencia príčinnej súvislosti (vzťah príčiny a následku) medzi nezákonným rozhodnutím a vznikom škody je jedným z nevyhnutných predpokladov zodpovednosti za škodu. O vzťah príčinnej súvislosti sa jedná, ak vznikla škoda následkom nezákonného rozhodnutia, teda ak je nezákonné rozhodnutie a škoda vo vzájomnom pomere príčiny a následku. To znamená, že príčinná súvislosť medzi škodou a nezákonným rozhodnutím je daná len vtedy, ak by škoda pri absencii nezákonného rozhodnutia nevznikla, teda musí teda ísť o priamu (nie len sprostredkovanú) príčinu vzniku škody. Zároveň treba uviesť, že otázka príčinnej súvislosti medzi nezákonným rozhodnutím a konkrétnou škodou je síce v prvom rade otázkou skutkovou, pričom súd zisťuje jej existenciu, avšak záver, či v konkrétnom prípade, je či nie je daná príčinná súvislosť, je súčasne otázkou právnou, pretože súd tak robí záver o existencii jedného z predpokladov zodpovednosti štátu za škodu, pričom tento právny záver je samozrejme závislý na skutkovom zistení. Ak by príčinou vzniku škody bola iná skutočnosť, zodpovednosť za škodu nenastane. Pritom nemusí ísť o príčinu jedinú, ale stačí ak ide o jednu z príčin, ktorá sa podieľa na nepriaznivom následku, o ktorého odškodnenie ide, a to o príčinu podstatnú. (uznesenie Najvyššieho súdu SR z 25. mája 2011, sp. zn. 5 Cdo 24/2011)

27/ V zmysle judikatúry slovenských súdov, každé trestné konanie negatívne ovplyvňuje osobný život trestne stíhaného, na ktorého sa síce do okamihu právoplatnosti meritórneho rozhodnutia prihliada ako na nevinného, ale už samotný fakt trestného stíhania je záťažou pre každého obvineného. Porušenými sú najvnútornejšie hodnoty osobnosti jednotlivca, jeho súkromie, ujma vzniká už samotným porušením práva.

28/ Súd mal zo svedeckých výpovedí, nielen rodinných príslušníkov žalobcu, ale aj starostu obce Látka, W. U., preukázaný vznik nemajetkovej ujmy žalobcu v bezprostrednej príčinnej súvislosti s predmetným trestným stíhaním v spoločenskom postavení žalobcu, pokiaľ ide o jeho postavenie v obci, kde pred trestným stíhaním žil a aj teraz žije. Je to malá obec, cca 500 obyvateľov. Došlo k narušeniu dôvery, úcty voči žalobcovi, predtým považovaného za riadneho občana, ktorému ľudia dôverovali, vážili si ho, mal určitú autoritu, čo vyplývalo aj z jeho osobnosti, aj z toho, že bol policajt. Týkalo sa to aj susedných dedín. Žalobca sa vyjadril, že dosť často počas trestného stíhania, ale aj teraz, zažíva zo strany bývalých páchatelov trestných činov alebo priestupkov, ktorých riešil, narážky, že skrachovaný policajt a podobne. V F., kde pôsobil na Obvodnom oddelení Policajného zboru zažíva posmešky a úškry, keď ho vidia v pracovnom oblečení vodiča, že bývalý policajt chodí ako bezdomovec. V Látkach na neho pozerali ako na zlodēja, aj podľa výpovede sestry žalobcu, G. X., jej sused, hoci predtým aj teraz kamarát, jej pri prvej príležitosti šplechol do očí, že jej brat je zloděj, niktoš. Aj v miestnom pohostinstve, kde pracovala manželka žalobcu, X. R., sa hovorilo, ako predáva drevo, že sa na tom obohacovali. Ohováranie potvrdil aj starosta obce, stretol sa so situáciami, keď žalobcu ohovárali, že toto je ten policajt, ktorý kradol drevo. Zúžil sa mu okruh kamarátov, starosta obce dosvedčil, že keď ide do krčmy na pivo, sedí pri stole sám.

29/ O bezprostrednú príčinnú súvislosť s trestným stíhaním žalobcu nešlo v prípade tvrdeného napätia, častých hádok, neistoty, nervozity v rodine, keď podľa svedeckej výpovede manželky žalobcu vznikali hádky kvôli financiám, nemali peniaze pre deti, ale aj preto, že síce žalobca posielal žiadosti o zamestnanie, ale neprišla buď žiadna alebo negatívna odpoveď, čo bol podľa súdu až následok trestného stíhania. Taktiež nahnevanosť staršej dcéry na žalobcu nebola zapríčinená priamo trestným stíhaním, ale tým, že jej doma o ňom nepovedali a dozvedela sa o tom od spolužiakov, ktorí sa jej pre to posmievali, nemohla si z tohto dôvodu nájsť nových kamarátov.

30/ Pokiaľ ide o vplyv trestného stíhania na prepustenie žalobcu zo služobného pomeru, v zmysle rozhodovacej praxe Najvyššieho súdu SR (rozsudok sp. zn. 1 Sžo 113/2008 z 26. 05. 2009, rozsudok sp. zn. 1 Sžo 385/2009 z 22. 03. 2011, rozsudok sp. zn. 4 Sžo 10/2011 z 23. 03. 2011), je trestné konanie pred orgánmi činnými v trestnom konaní a konanie o prepustení žalobcu zo služobného pomeru

dve odlišné konania, zverené zákonmi odlišným orgánom, upravené odlišnými právnymi predpismi. Otázka trestnoprávnej zodpovednosti nie je zhodná so skutočnosťami, ktoré tvoria podklad pre prijaté personálne opatrenie - prepustenie zo služobného pomeru. Správne orgány vo veciach služobného policajtov majú totiž zákonom danú kompetenciu konať samostatne, nezávisle od výsledkov iného, napr. trestného konania. Ani samotný záver orgánov činných v trestnom konaní o vine, resp. nevine žalobcu zo spáchania trestného činu nemôže mať žiaden vplyv na závery orgánov v personálnom konaní. Kým v konaní o prepustení zo služobného pomeru stačí preukázanie porušenia služobnej prísahy alebo služobnej povinnosti zvlášť hrubým spôsobom s podmienkou, že ponechanie v služobnom pomere by bolo na ujmu dôležitých záujmov štátnej služby, v trestnom konaní je podmienkou rozhodnutia o uznaní viny preukázanie spáchania skutku, ktorý má povahu trestného činu alebo prečinu. Prípadný oslobodzujúci rozsudok totiž neznamená, že žalobca sa nedopustil porušenia služobnej prísahy alebo služobnej povinnosti zvlášť hrubým spôsobom, pretože takéto porušenie služobnej prísahy alebo služobnej povinnosti nemusí dosahovať intenzitu trestného činu.

31/ V danom prípade, v služobnom hodnotení príslušníka policajného zboru, schválenom 14. 03. 2008, bola konštatovaná nespôsobilosť žalobcu vykonávať akúkoľvek funkciu v štátnej službe, a to vzhľadom na to, že sa dopustil úmyselného protiprávneho konania s cieľom obohatiť sa a zadovážiť sebe a inému neoprávnený majetkový prospech, čím porušil citované ustanovenia zákona o Policajnom zbore, konal v prikróm rozpore so služobnou prísahou, a nespĺňa ani podmienku spoľahlivosti podľa tohto zákona. Porušil tiež Etický kódex príslušníka PZ. Personálnym rozkazom Riaditeľa Krajského riaditeľstva PZ v Banskej Bystrici zo 17. 07. 2008, bol žalobca na základe vyššie uvedeného služobného hodnotenia prepustený zo služobného pomeru príslušníka Policajného zboru. Napriek tomu, že pri konštatovaní nespôsobilosti žalobcu na výkon funkcie v štátnej službe sa vychádzalo z jeho úmyselného protiprávneho konania, ktoré sa stalo predmetom jeho trestného stíhania (v služobnom hodnotení sa uvádza ČVS : UIS-138/IOS-V-2007, odlišné od toho, ktorého sa týka tento spor), príčinou tohto konštatovania a tým aj prepustenia žalobcu, bolo porušenie príslušných ustanovení zákona o Policajnom zbore, Etického kódexu, a nesplnenie podmienky spoľahlivosti, potrebnej pre výkon služby týmto protiprávnym konaním. Rozhodnutie o prepustení nezáviselo teda od preukázania toho, či takéto konanie bolo trestným činom, a preto ani oslobodzujúci rozsudok nemôže mať za následok, že žalobca sa nedopustil konania vyhodnoteného ako porušenie služobnej prísahy a služobných povinností. To, či toto porušenie malo intenzitu, ktorá odôvodňovala prepustenie žalobcu zo služobného pomeru, bolo predmetom opravných konaní voči služobnému hodnoteniu aj personálnemu rozkazu iniciovaných žalobcom.

32/ Príčinnú súvislosť s predmetným trestným stíhaním súd videl v tom, že žalobca mal podľa svojho tvrdenia, a potvrdzuje to aj výsledok lustrácie v Sociálnej poisťovni, problém nájsť si po prepustení zo služobného pomeru prácu adekvátnu z hľadiska jeho vzdelania, kvalifikácie, jeho doterajšej práci, napriek tomu, že sa o to pokúšal, o čom doložil oznámenie Krajského riaditeľstva Policajného zboru v Banskej Bystrici z 13. 02. 2014 o zamietnutí jeho žiadosti o prijatie do služobného pomeru príslušníka PZ obdržanú dňa 11. 02. 2014. Pracoval ako vodič autobusu na SAD Zvolen a teraz je zamestnaný ako vodič nákladného vozidla v súkromnej spoločnosti. Skutočnosť, že práve kvôli trestnému stíhaniu sa mu podarilo trvale zamestnať až v roku 2010, dovtedy vykonával len občasne brigádnickú činnosť, je obtiažne priamo dokázať. Súd preto v tomto smere prihliadol na výpovede svedkov, ktorí potvrdili, že si žalobca posielal žiadosti o zamestnanie, väčšinou mu neprišla ani len odpoveď (ak prišla, tak negatívna, ale bez odôvodnenia trestným stíhaním žalobcu), zamestnali ho len takí, čo sú z rodiny, a to aj napriek kladnému hodnoteniu, ktoré dal starosta obce Látky na osobu žalobcu jeho potencionálnym zamestnávateľom. A tiež na výpoveď žalobcovej matky, N., tvrdiacej, že na družstve, kde robila, jej povedali, že trestne stíhaného človeka nemôžu zamestnať. Kvôli tejto skutočnosti (nemožnosť nájsť si riadne platenú, stabilnú prácu), musel žalobca predať byt, aby vyplatili úver, ktorý mali od polície, a aj auto, aby vyplatili dlhy, a presťahovať sa s rodinou k matke. Sestra žalobcu uvádzala, že po strate práce nemal žalobca s rodinou z čoho žiť, pomáhala im nákupmi, financiami. Ani terajšia práca nepostačuje, aby žili normálnym spôsobom života ako predtým.

33/ Súd má výpoveďou žalobcu, aj svedkov, za preukázané, že trestné stíhanie sa prejavilo aj na jeho zdravotnom stave, hlavne psychike. V čase, keď bolo voči nemu vznesené obvinenie, prišlo mu pri matke zle, musela ho odviesť záchranka. Bol z toho úplne hotový. Žalobcova manželka sa domnieva, že pod vplyvom stresu, ktorý prežíval, dostal pľúcnu embóliu a má zvýšený tlak. Túto skutočnosť, hoci preukázateľnú, však žalobca nijakým spôsobom (výpisom zo zdravotnej dokumentácie) nedoložil.

34/ Pokiaľ ide o medializáciu prípadu a žalobcom tvrdenú zvýšenú závažnosť zásahu do jeho spoločenského postavenia v dôsledku nej, chýba v danom prípade bezprostredná príčinná súvislosť spomínaných následkov a predmetného trestného stíhania žalobcu, medializácia bola jedným z jeho následkov. Okrem toho, osoba žalobcu nebola medializovaná, tak, ako tvrdil žalovaný, v článkoch zverejnených v tlači a na internete, predložených žalobcom - internetový portál denníka SME.sk zo 07. 09. 2009, webová stránka LESmedium.SK, nebolo zverejnené meno žalobcu. K zverejneniu mena žalobcu podľa toho, čo uviedla žalobcova manželka ako svedkyňa, nedošlo ani v televízii Markíza, uvádzaní boli len policajti prevážajúci drevo.

35/ Vzhľadom na dopady predmetného trestného stíhania na osobu žalobcu, predovšetkým jeho psychický stav, keď satisfakcia má zmierniť prežitý stres, pocit bezmocnosti, narušenie viery v spravodlivosť, neistotu, úzkosť, a jeho spoločenské a ekonomické postavenie, ktoré stále pretrvávajú, s prihliadnutím na pomery v takej malej obce, v akej žalobca žije, kde sa ľudia navzájom poznajú a vedia o sebe, hlavne v prípade takej osoby, akou bol žalobca z titulu svojej funkcie policajta. Miera straty dôvery voči nemu bola preto oveľa vyššia, čo prispieva k závažnosti následkov trestného stíhania, rovnako aj skutočnosť, že na poklesok policajta ľudia viac poukazujú a odsudzujú ho. Súd má za to, že vzhľadom na túto morálnu ujmu, iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je postačujúce, a nie je možné jej uspokojenie inak, napr. formou ospravedlnenia. Z tohto dôvodu považoval súd nárok žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch za oprávnený. Pokiaľ ide o rozsah tejto náhrady, súd ho určil voľnou úvahou spolu za 1596 dní trvania predmetného trestného stíhania žalobcu, od 13. 03. 2008, kedy mu bolo vznesené obvinenie, do dňa jeho právoplatného oslobodenia 25. 07. 2012, sumou 9 Eur za každý deň, čo predstavuje spolu sumu 14 364 Eur.

36/ Medzi stranami bola spornosť aj nároku žalobcu na náhradu škody spôsobenej vyplatením zníženého odchodného, vzhľadom na neexistenciu príčinnej súvislosti s trestným stíhaním.

37/ Podľa § 17 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z., uhrádza sa skutočná škoda a ušlý zisk, ak osobitný predpis neustanovuje inak.

38/ Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky svoje rozhodnutie o priznaní zníženého odchodného z 18. 09. 2008 odôvodnilo § 34 ods. 1 zákona č. 73/1998 Z.z. o štátnej službe príslušníkov Policajného zboru, Slovenskej informačnej služby, Zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky a Železničnej polície, podľa ktorého, ak sa služobný pomer skončil prepustením z dôvodu, že bol príslušník vyhodnotený ako nespôsobilý vykonávať akúkoľvek funkciu v štátnej službe, znižuje sa odchodné o jednu tretinu. Keďže dôvodom nevyplatenia odchodného žalobcovi v celej výške bola jeho nespôsobilosť vykonávať akúkoľvek funkciu v štátnej službe, nie jeho predmetné trestné stíhanie, ako to bolo súdom zdôvodnené aj vyššie pri náhrade nemajetkovej ujmy, chýba v danom prípade bezprostredná príčinná súvislosť medzi vzniknutou škodou v podobe nevyplatenia 1/3 odchodného vo výške 1 224 Eur a trestným konaním voči žalobcovi.

39/ Na základe uvedeného, súd včas podanej žalobe, ktorej podaniu predchádzala žiadosť žalobcu o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody, hoci vecne neprerokovaná s odvolaním sa na nekompetentnosť (§ 16 ods. 1 v spojení s § 15 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z.), vyhovel v časti požadovanej náhrady nemajetkovej ujmy a žalovanému uložil povinnosť zaplatiť túto vo výške 14 364 Eur s požadovaným úrokom z omeškania vo výške 5,15% ročne z tejto sumy odo dňa podania žaloby, t.j. od 08. 07. 2014 (§ 16 ods. 4, veta posledná a § 25 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. v spojení s § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka a § 3 Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z. a vo zvyšnej časti žalobu zamietol.

40/ O trovách konania rozhodol súd podľa § 262 ods. 1 Civilného sporového poriadku tak, žalobca má vzhľadom na svoj čiastočný úspech v konaní (86,5%), nárok na náhradu trov konania voči žalovanému (jeho úspech 13,5%) v rozsahu svojho čistého úspechu 73% (§ 255 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné podať odvolanie v lehote 15 dní odo _____ dňa jeho doručenia, písomne v dvoch vyhotoveniach na Okresný súd Banská Bystrica.

V odvolaní musí byť uvedené, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody), čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) a musí byť podpísané. Odvolanie treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie odvolania na trovy toho, kto ho urobil.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci,
- i) právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v písmenách a) až h), ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, môže oprávnený podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z. z. (Exekučný poriadok).